

MARKO ORŠOLIĆ, franjevac iz provincije Bosne Srebre (Na promociji svoje knjige „Suvremena suočavanja“ u središnjici SABA RH):

Mnogi nisu shvatili da je Dan Europe dan pobjede nad nacizmom i sada hoće da tu pobjedu protumače kao pobjedu dva totalitarizma - nacionalsocijalizma i staljinizma. Josip Broz Tito je jedini pobijedio i Hitlera i Staljina, ali Dan nove Europe je pobjeda nad Hitlerom u saradnji sa Staljinom (morao raspustiti Treću internacionalu kao uvjet za suradnju, ali nije se morao odreći ideologije). Tito se razišao sa Staljinom upravo oko Staljinove želje da oživi Treću internacionalu kao totalitarnu ideologiju, što Tito nije htio. Europska unija ovo ne razumije i tim njezina deklaracija o totalitarizmima nije dovoljno jasna i ponekad je paušalna.

STJEPAN MESIĆ, bivši predsjednik RH u dva mandata (Na svečanoj akademiji u Spomen domu Batinske bitke:

Danas bi bilo dobro da se ovdje nalazi i vrh naše države jer mi smo spadali u pobjednike Drugog svjetskog rata. A kada vidimo tko slavi, onda vidimo one koji predstavljaju svoje države čiji su sinovi ovdje izginuli za našu slobodu. Milijuni ljudi su poginuli da bi pobijedili najveće zlo u povijesti čovječanstva i to treba i naglasiti. Nažalost, to se dovoljno ne ističe. Imamo raznih revizionista koji žele pretvoriti gubitnike Drugog svjetskog rata u pobjednike, što svakako nikome ne može uspjeti. Niti može, niti mi to možemo dozvoliti. Jer mnogi sada Bleiburg i Jasenovac nekako izjednačavaju. U Jasenovcu su izginuli oni koji ništa nisu bili krivi. Oni su samo bili različiti: zato što su Romi, zato što su Hrvati antifašisti, zato što su Srbi, zato što su Židovi. Utvrđeno je preko 83 tisuće ubijenih u Jasenovcu. Ubijeno je još i više. Profesor Goldstein kaže preko 120 tisuća. Na Bleiburgu niko nije ubijen... Ni jedan u Jasenovcu nije kriv ni za koga u Bleiburgu, ali mnogi u Bleiburgu su krivi za one u Jasenovcu.

LAZO ĐOKIĆ, član Predsjedništva SABA RH (U Spomen parku Dudik -- Vukovar):

Svake godine se ovdje okupljamo i šaljemo poruku mira i ljubavi, da se događaji proistekli iz sulude ideje fašizma koji je odnio 50 milijuna žrtava, nikada više ne ponove. Nadamo se da

ćemo animirati što više slobodoljubivih ljudi u Hrvatskoj koji će braniti tekovine antifašističke borbe i antifašističke ideje općenito. Nažalost, svjedoci smo fašizacije ovog društva, ali se nećemo predati i dat ćemo sve od sebe da ta ideologija ne pusti dublje svoje korijenje.

NATAŠA MATAUŠIĆ, povjesničarka (Na otvorenju izložbe „Iza žice“ u dvorani Poglavarstva grada Zagreba):

Nezavisna država Hrvatska je bila jedina zemlja u Europi u kojoj su postojali logori za djecu. Teror je bio jedno od obilježja NDH, pa je tokom rata djelovalo više desetina sabirnih, radnih tranzitnih i logora smrti kojima su upravljale vlasti NDH, Nijemci i Talijani. Na izložbu smo nastojali uvrstiti logore po vremenu njihova nastanka, vremenu trajanja, broju žrtava i sačuvanoj povijesnoj memoriji, s ciljem osude svih motiva koji su doveli do njihovog stvaranja.

MIROSLAV DELIĆ, čelnik Saveza udruga antifašista Karlovačke županije (Na skupu povodom 74. obljetnice oslobođenja Karlovca):

Odnos vlasti prema antifašizmu nije u skladu s temeljnim načelima Ustava, međunarodnim standardima, kao i sadržajem saborske Deklaracije o antifašizmu. Antifašizam često služi vlasti kao ukras hrvatskoj demokraciji, a društvena stvarnost govori o ignoriranju antifašistčkih vrednota. Povijest, ma kakva ona bila, ne možemo izbrisati niti promijeniti, unatoč tome što vlada financijski potpomaže društva kvazipovjesničara, koji negiraju ulogu antifašista u stvaranju boljeg i pravednijeg društva. Zašto se Europa ponosi, a Hrvatska srami svoga antifašizma?

BORIS MILOŠEVIĆ, saborski zastupnik (Na 78. obljetnicu ustaškog pokolja u Veljunu):

Ovaj zločin je počinio ustaški režim koji je samo u prvih mjesec dana postojanja otvorio konclogor Danica u Koprivnici, proglasio rasne zakone, počeo sa činjenjem grozних zločina, prvo u Gudovcu kod Bjelovara, gdje je 27. travnja poklano 200 Srba, a onda i ovdje u Veljunu. Govorimo o periodu od 10. travnja do 10. svibnja 1941. Bio je to nagovještaj pravog karaktera tzv. Nezavisne države Hrvatske i što sve čeka protivnike te države, prvenstveno Srbe. Prema nikome nisu imnali milosti. Srbima je ostalo samo da se povežu sa svojom braćom, antifašistima Hrvatima, da zajedno krenu u borbu za goli život. Danas je borba protiv fašizma jednako važna jer ima onih koji negiraju zločine i pravi karakter ustaške države.

BOSA RADMILOVIĆ, članica UABA Jug Zagreb (Na maršu „Besmrtnog partizanskog odreda“ u Zagrebu):

Naša porodica u selu Duhovima u daruvarskom kotaru bila je partizanska, a moj brat Milan bio je najmlađi partizanski kurir. Kao kurir uključio se 1943., kad je moj tata dobio zadatak da iz snijegom zametene šume izvuče pripadnike jedne udarne grupe. Izvukli smo ih i smjestili u štalu, a kako je o tome trebalo obavijestiti partizane na Papuku, poslali smo 12-godišnjeg Milana s porukom ušivenom u postavu rukava na kaputu. Vratio se s novom porukom i nastavio održavati vezu s partizanima na Papuku, ali išao je i do okolnih sela i Daruvara. Bio je kurir do kraja rata...

MATO OREŠIĆ, antifašistički veteran (Na Petrovoj gori - obljetnica partizanskog proboja iz ustaškog obruča):

Duboko sam razočaran i tužan. Gledam ovog Bakićevog gorostasa ogoljenog, opljačkanog i zapuštenog do te mjere da mi suze naviru na oči. Bio sam ovdje na njegovom svečanom otvorenju, a evo me i danas. Ovo je pokazatelj onog elana, hrabrosti i revolucije koja je nosila borce narodnooslobodilačke vojske i narod ovog kraja. No, nije samo Petrovac zapušten. Spomen područje Jasenovac, samo naizgled nije zapušteno. Tu i tamo, povremeno, „glancaju“ ga vijencima, problematičnim i šarenim posjetama, ali pogledajte što o tome pišu školski udžbenici. Šturo, da šturije ne može biti. Zamrle su i ekskurzije učenika, jer vode ih pod obavezom na druga mjesta. Tužan sam zbog Jasenovca i Petrove gore. Vidim ovdje da ima mladih, možda onda ipak ima Nade?